

*Hoe die cooplieden oorlof namen ende v[oe]ren ¹ na Nicheen,
daer sy Blancefluer vercochten.*

[3]

Die cooplieden voorscreven hebben oorlof genomen aen der coninginnen ende coninc ende sijn tschepe gegaen ende seilden na Nicheen der stad, daer [doen] ² ter tijt veel mac[h]tige ³ co[o]plieden ⁴ [waren. ⁵ Nu] ⁶ quamen [daer twee cooplieden] ⁷ van verren lande, die Blancefluer hebben ghecocht ende grooten schat v[oor] ⁸ haer gegeven, dies die co[o]plieden ⁹ blide waren dat si [soo] ¹⁰ goede avontuere hadden, want dye cooplieden gaven voor Blancefluer tsestich ponts gouts ende hondert pont silvers ende hondert sindalen lakenen ende hondert roode ghe-[fol. A6v]beelde fluweelen ende hondert roode mantels ende hondert gouden ¹¹ paerden ende drie hondert voghelen als van valcken, haviken ende sperwerren, ende eenen cop van goude boven maten costelyck, dat dier gelyken noit gesien en was. ¹² Den cop had ghemaect Vulcanus, die daer aen ghewracht had hoe Paris, des conincx soon van Troyen, ontschaecte

-
1. Guillaem van Parijs 1576: veoren
 2. Ontbreekt in Guillaem van Parijs 1576 — aangevuld naar Otto Smient 1642.
 3. Guillaem van Parijs 1576: mactige
 4. Guillaem van Parijs 1576: coplieden
 5. **Si** gereidden *haer* vaert ende namen | Blancefloere met hem ende alsi quamen | Te nicle ende sise ter marct brochten
 6. Ontbreekt in Guillaem van Parijs 1576 — aangevuld naar Otto Smient 1642.
 7. Ontbreekt in Guillaem van Parijs 1576 — aangevuld naar Otto Smient 1642.
 8. Guillaem van Parijs 1576: van — verbeterd naar Otto Smient 1642.
 9. Guillaem van Parijs 1576: coplieden
 10. Ontbreekt in Guillaem van Parijs 1576 — aangevuld naar Otto Smient 1642.
 11. Otto Smient 1642: goeden — Brugs / West-Vlaams relict.
 12. [610] Doe vonden si comans diese cochten | Met groten scatte met vele hauen | Nv hoert wat sire omme gauen | Dat willic v maken cont | Si gauen van goude .lx. pont [615] Van zilure . C. bi getale | .C. pellene .C. sendale | .C. coppe guldine | .C. bliaude purper sanguine | .C. mantele rode peline | .CCC. vogle die goet waren [620] .C. valken haeke sporewaren | .C. ors groet ende snel | Si gauen oec dat weetic wel | Na dien dat dystorie seit | Ende gewaget die rechte waerheit [625] Enen cop gewraclit van goude | Die nv so gedanen maken soude | Hi soude groten cost doen daer toe | No daer te voren no sident no doe | En sach nieman genen so goet

Helenam, ende hoe haer man Menelaus die coninc volchde seer ver[b]olghen, ¹³ ende hoe Agamemnon een groot heyr vergaerde, ende hoe die Griecken Troyen beleiden, ende hoe si met storme die mueren beschoten, ende hoe die van Troyen weder hem van binnen bevochten. ¹⁴ Ende op dat decsele vanden cop stont eenen vogel, so wel gemaect dat hy als levende scheen, ende had in sinen voet een carbonkel die so schoon scheen dat genen kelder soo doncker en was, hi en souden verlicht hebben, so datmen alle dinck daer in had moghen sien ende kennen. ¹⁵ Ende na dat Troyen gedestruert was, brochte Eneas desen cop met hem uuter stadt, dien hy in Lombaerdien liet eender amien ¹⁶ ende lief. ¹⁷

13. Guillaem van Parijs 1576: veruolghen

14. [630] Nv hoert wat *daer* an gemaket stoet | Daer stoet hoe gedane wijs | Des *coninx* sone van troien parijs | *Helenam* voerde *ende* gewan | *Ende hem* na volgede *haer* man [635] Die *coninc* menelaus *verbolgen sere* | *Ende* hoe agamemnon leidde there | Des hi vele hadde *vermaten* | Entie grieken troien besaten | *Ende* si die mure *met* storme *versochten* [fol. 5ra - 640] *Ende* hoe si van binnen weder vochten

15. An den scedel oec gemaket was | Hoe iuno venus *ende* pallas | Enen appel vonden van goude | *Ende* streden welc harre hebben soude [645] Want in den appel stont gescreuen | Dat menne *der* scoenster soude geuen | *Ende* hoe sijt keerden op parise | Dat hi *tonnesse* te rechte wise | *Ende* hi sciende sonder gedinge [650] *Ende* hoe haer gelijk spreect sonderlinge | *Ende* hoe hem iuno behiet rijcheit vele | Pallas seit dat sine maken wele | Den besten riddre die ie gewan lijf | Venus behiet *hem* dat scoenste wijf [655] Die nie van moeder wart geboren | *Ende* hoe hi dat wijf heeft *vercoren* | *Ende* hoe hi den appel venuse geeft | *Ende* seit dat sine *met* rechte heeft | Opten scedel stont .j. carbonkel steen [660] Ens kelre so doncker ne geen | Al eiser in licht no vier | Daerne in die hant hout die bottelgier | Hi maket so licht *daer* binnen | Dat men *daer* bi moge bekinnen [665] So wat hauen soet moge sijn | Moraet clareit ochte wijn | Penninge van ziluer of van goude | Of so wat men kiezen woude | Dien carbonkel hadde *inden* voet | .I. vogel die daer bouen stoet | Die den vogel sach *hem* dochte [670] Dat hi leuede *ende* vlieden mochte | Desen cop makede vulcanus | Dien ic hebbe bescreuen dus

16. Bedoeld is Lavinea —

<https://www.neerlandistiek.nl/2020/04/voer-voor-filologen-ere-sire-amien-floris-ende-blanc-efloer-r-675/>

17. *Het* brachtene wt troien enneas | Doe die stat te storet was [675] Sint liet hine ere sire amien | In dat lant van lombardien | Daer naer *wart* hi gegeuen voert [fol. 5rb] Dat hi te roeme *quam in* die poert | In des keisers stat *ende* hi *verstarf* [680] Vanden .j. opten anderen so menich *warf* | Dat hi den keyser was comen toe | *Ende* .j. dief hadden gestolen doe | *Ende* hadden te nicle *ter* merct brocht | Daerne die comanne hadden gecocht [685] Diene om *blancefloere* gauen voert | Als ghi te voren hebt gehoert

Als dese coopliden Blancefluer gecocht hadden, sijn si ghereyst met haer tot Babilonien, daer sise den amirael presenteerden, diese soo wel aenstont, dat hijse den coopliden afcocht ende gaffer voor thien werf soe [veel] ¹⁸ gouts als si swaer was van lichame, dies die coopliden [fol. A7r] blijde waren ende bedancten hen vanden amirael, e[nde] ¹⁹ si namen oorlof aen h[e]m. ²⁰

Nu so bemerkte die amirael wel dat si was van edelen gheslachte aen haer cleederen, aen haer seden ende aen haer schoonhey, waerom dat hy seyde te breken die oude ghewoonten ende trouwense ende soudese houden sijn leven lanck tot sinen wijve ende gheen ander meer te bekennen. ²¹ Ende doen dede hijse brengen op den toren, Der Maechden Torren geheeten, daer si van[t] ²² .xxviij. maechden, den welcken Blancefluer bevolen was om te leeren ende haer te tro[o]sten, ²³ want si soude cortelinge coninghinne mogen werden van alle dat rijcke. ²⁴

18. Guillaem van Parijs 1576: swaer — verbeterd naar Otto Smient 1642.

19. Guillaem van Parijs 1576: e — door het “si” dat erop volgt, lijkt het net of er ‘ende’ staat.

20. **D**ie comanne der ioncfrouwen blide waren | So wel waenden si hebben geuaren | Mochten si te babylonien comen binnen [690] Dat sire twiscatte an souden winnen | Si voeren wech ende haer vaert | Beviel hem wel te babylonien waert | Tierst dat si te babylonien quamen | Blidelike si die ioncfrouwe namen [695] Ende gauense te prosende den ammirale | Dien si alte hant bequam so wale | Tierst dat hise met oghen sach | Dat hise hem .x. vout met goude wach | Dies waren die comanne harde vro [700] Dat si hem was vergouden so | Si dancten hem ende namen orlof | Ende rumeden met bliscapen thof — Guillaem van Parijs 1576: hm

21. Die ioncfrouwe heeft so goede seden | So goede gescepe van haren leden [705] Die oghen so scone die huut so claer | So wale sit hare dat scone haer | Datter die ammirael merct bi | Dat si van hogen geslachte si | Hi was gewone al sijn lijf [710] Elcs jaers te hebbene .j. wijf | Die seden seit hi salic breken | Dor haren wille ende bespreken | Dat hise sal nemen ende houden te wiue | Ende el ne gene bi sinen liue [715] Nemmermeer ne sal minnen

22. Guillaem van Parijs 1576: van

23. Guillaem van Parijs 1576: trosten

24. Hi deedse in enen tor binnen | Daer vant si scone ioncfrouwen in [fol. 5va] Seuene ende .xx. meer no min | Alle dien beual hi met goeder trouwe [720] Goem te nemen te dier ioncfrouwe | Ende te dienne dagelijc | Doe seide hi ende bat haer gelijc | Dat sise troosten ende haer seiden | Dat hi .j. jaer noch sal beiden [725] Eer hi haer wille genaken | Ende hi dat doe bi derre saken | Dat si die seden daer binnen sal leren | Ende wilsi haren sin dan keren | Them ende haers rouwe vergeten [730] Daer tenden mach si weten | Dat men hare verwedemen sal | Dat lant van babylonien al | Ende mense sal cronen

Nu is Blancefluer in vreemde landen in een camer alleen sittende, seer suchtende ende clagende: “O, Floris, lief, wie heeft ons ghescheyden? Nemmermeer en sal ic uwer vergheten, want ic weet wel dat ghi so wel als ick in drucke sijt, want ghi mi minde als u selven. Vermaledijt moeten si zijn die ons dit ghedaen hebben, want nemmermeer en sal ic verblijden sonder u, o, mijn schoonste lief!”²⁵

eerlike | Ende makense vrouwe van den rike

25. [735] **N**v es blancefloer in vremden lande | Hoe sere wringt si haer hande | Met groter clage met groten wene | In al der werelt quam nie gene | Clusenersse no so godelic wijf [740] Die so lettel acht om haer lijf | Alsoe blancefloer doet om dat hare | Sine weet van rouwen hoe gebaren | Hoe dicke seit si keitiuech wijf | Hoe sere rouwet mi mijn lijf [745] Mi heeft verloren die scone florijs | Mijn soete lief mijn soete amijs | Ter bliscap daden wi scone begin | Maer wi waren onlange daer in | Tierst leefden wi met soeten spele [750] Nv moeten wi droeuen vele | Ende bliuen emmer in den toren | Die wile dat ic wart geboren | Die moet sijn vermaledijt | Dit heeft beraden die leede nijt [755] Hi si vermaledijt diet beriet | Dat men florise van mi sciet | Ay nijt hoe quaet es dine nature [fol. 5vb] Ochtu best enege creature | Dier goet of euel mach gescien [760] Entie men mach horen ochte sien | Ende daer men af moge spreken | So moet mi god ouer di wreken | Ende moet di senden ter dieper hellen | Daer di die duuele moeten quellen [765] Emmermeer al sonder ende | Dv heefs mi gesent int ellende | Ic wane dv floris oec heues doet | Ochte bracht in also grote noet | Dat hem rouwet dat hi leuet [770] Dor den rouwe die hi om mi heuet | Ay arme twi segic om mi | En weet ic wel dat florijs si | Van spaengien eens heidens conincs kint | Al hebbicken domlike gemint [775] Ic weet wel dat hi mi niet geteme | Ende mi niet en bestaet van heme | Ende hem niet van mi te rechte | Hi es van so hogen geslechte | Dat ic sijns werdech niet en bem [780] Maer dat hi mi mint ende ic hem | Florijs mint mi vtermaten | So doe ic hem in caent gelaten | Mijns en canic raet geweten | Sijns en canic niet vergeten [785] Mocht sijn dat ict gedade | Dat ic vergate so groter scade | Ende hi mochte bliuen sonder toren | Van florise die ic hebbe vercoren | Dien ic so van herten minne [790] Dat waer groet cracht van minen sinne | Soete vrient en mach niet sijn | Die rouwe sal bliuen int herte mijn | Beide bi dage ende bi nachte | Saltu sijn in mijn gedachte [795] Alsic dijns genoeme ende gewage | Daer bi cortic mine dage | Die rouwe sal bliuen met ons beden [fol. 6ra] Talrerst worden wi gesceden | Bi groten nide wel soete vrient [800] Dv best so hoefsch du heefs verdient | Datti alle die gene minnen | Van dien lande die di kinnen | God ware werd van groten lone | Die di maecte du best so scone [805] So houesch so goet so goedertieren | Men soude cume vinden hem vieren | In der werelt die di geliken | Dv vermaets di getrouweliken | Dattu mi niet en souds begeuen | [810] Nv moetic dor dinen wille leuen | Sonder bliscap emmermeer | Dese rouwe ende dit grote seer | Ne magic meer nv verwinnen | Floris en si bi diere minnen [815] Al dus heeft blancefloer geclaget | Dien rouwe die si int herte draget | Al daer si es in vremden lande | Vor haer herte leit si haer hande | Haer dunct dat hare herte sal breken [820] Van rouwen mach si niewet spreken | Die ioncfrouwen die bi haer saten | Ende sagense so harde meslaten | Entie grote clage hoerden | Si troestense met soeten woerden [825] Ende seiden si dorste haer niet ontsien | Haer en soude maer al goet gescien